

092.32

KDB: 926

Skorgeplni

Selje (os Vanylven)

13. Ytre Fjordane Kraftlag.

(Tillatelse til å erverve og regulere ~~Skorven~~ vassdraget og ~~Skorgevassdraget~~ i Vevring, ~~Selje og Vanylven herreder, Sogn og Fjordane fylke samt Møre og Romsdal fylke.~~)

Kgl. resol. av 16 september 1938.

Med skrivelse fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet av 15 august 1938 har departementet mottatt en søknad fra Ytre Fjordane Kraftlag datert 6 juli 1936 om tillatelse til å regulere Skorvenvassdraget i Vevring herred og ~~Skorgevassdraget i Selje og Vanylven herreder~~, samt en søknad av 12 mai 1938 om tillatelse til å erverve disse vassdrag.

Hovedstyrets skrivelse er sålydende:

«Ytre Fjordane Kraftlag har under 6 juli 1936 sendt inn følgende andragende:

«Vi tillater oss herved å søke om tillatelse til:

1. Å regulere Skorvenvassdraget i Vevring herred ved å senke Markevatn ca. 22 m under vanlig vannstand kote 162 ned til kote 140.
2. Å forandre Fesseelvens vanlige løp således at den ledes ned i Markevatn. Fesseelven er en bielv til Skorvenvassdraget.
3. Å regulere Skorgevassdraget i Selje herred ved senkning av Store Skorgevatn ca. 26 m under vanlig vannstand kote 356 ned til kote 330.

Som det vil være det ærede Hovedstyre bekjent er der ved Riks-Gjeldsmeglingsinstituttets medvirkning tilveiebragt akkordoppgjør for de kommuner som var deltagere i «Aalfotselskapet». Som et ledd i denne ordning er det besluttet å danne det uansvarlige interessentskap «Ytre Fjordane Kraftlag», som skal overta distriktets elektrisitetsforsyning i stedet for «Aalfotselskapet» og som skal bygge ut en kraftstasjon i hver av ovennevnte vassdrag.

1. Skorvenvassdraget.

Det er fallhøyden mellom Markevatn og Skorvenvatn som skal utbygges.

Da Fesseelven, som er en av vassdragets bielver, ikke løper ut i Markevatn, må den ledes over dit.

Et stykke oppe i fjellet ovenfor Markevatn kommer Fesseelven ned i en senkning i terrenget. I lavvann går elven mot øst i denne senkningen, men i flom rinner den også over mot vest. Elveløpet mot vest fører ned i Markevatn.

For i alle vannstander å få hele vannføringen til å gå mot vest til Markevatn, utdypes

Skorge kraftverk
Brutto fallhøyde 340m

løpet mot vest og løpet mot øst stenges ved en liten dam av ca. 2 m høide. Der er fjell i damstedet.

Elveleiet mot vest, som etter overføringen får en større vannføring, ligger i en trang dal, og der er ingen fare for utgravning. Elveleiets lengde blir ca. 1 km.

Nedslagsdistriktet til Markevatn, når Fesseelven er overført, utgjør 21,6 kvadratkilometer.

Markevatn demmes ikke, men senkes ved hjelp av tunnel 22 m til kote 140. Herved opnåes et magasin på 16,3 mill. m³.

Ved Markevatns indre ende ligger der tre mindre gårdsbruk, hvis dyrkede mark delvis går ned til vatnet. For øvrig er der lite verdifullt beite og litt småskog rundt vatnet.

Strandbredden viser praktisk talt overalt fjell, og der er ikke fare for nogen utrasning ved senkningen.

Ved denne regulering og ved samkjøring med kraftstasjonen i Skorgeelven regnes der å bli nyttiggjort 1,95 m³ pr. sek. Fallhøiden blir i middel ca. 113 m brutto og ca. 110 m netto. Ved en virkningsgrad på 85 pct. blir turbinens midlere ydelse 2 430 HK., og med en virkningsgrad på 95 pct. yder generatoren 1 700 kW., hvilket gir 15 mill. kW.-timer om året.

Der installeres et aggregat som ved den midlere fallhøide kan yde 3 400 kW. Det vil bli drevet parallelt med aggregatet i kraftstasjonen i Skorgeelven. Der er god anledning til ytterligere regulering i en del vatn på fjellet, men det er en sak som hører fremtiden til, og der søkes foreløpig ikke om tillatelse hertil.

Mellem Skorvenvatn og sjøen er der et fall på 45 meter, som det er hensikten å bygge ut så snart der trenges mer kraft. Nedslagsdistriktet utgjør 36,2 kvadratkilometer, og fallet kan yde ca. 1 000 kW. året rundt. Der må da foretas en mindre regulering av Skorvenvatn og et par andre mindre vatn i det nedre nedslagsdistrikt. Der søkes foreløpig heller ikke om tillatelse hertil.

Andre nyttbare fall nedenfor Markevatn er der ikke i vassdraget.

Utbygning av anlegget er bortsatt på entrepris og der er sluttet kontrakter om levering av rørledning og maskineri.

Ifølge disse kontrakter blir utbygningsomkostningene kr. 665 000.

2. Skorgevassdraget.

Det er fallhøiden mellom Store Skorgevatn og myren under Bratteskarret i Kjøde som skal utbygges.

Nedslagsdistriktet til og med Store Skorgevatn utgjør 3,6 kvadratkilometer.

Vatnet demmes ikke, men senkes ca. 26 meter til kote 330. Herved opnåes et magasin på 12,5 mill. m³. Da der kun regnes med et avløp av 7,4 mill. m³ om året, får man altså magasin for over 1½ års avløp.

Den gjennomsnittlige nyttbare vannføring regnes til 0,235 m³ pr. sek. Fallhøiden blir i middel 330 m netto. Med en virkningsgrad på 85 pct. blir turbinens midlere ydelse 880 HK. og med en virkningsgrad på 95 pct. yder generatoren 620 kW., hvilket gir 5,5 mill. kW.-timer om året.

Der installeres et aggregat som kan yde 1 550—1 750 kW. ved 311—341 m netto fall-

høide. Det vil bli drevet parallelt med aggregatet i kraftstasjonen i Skorvenelven.

Det store magasin og den forholdsvis store maskininstallasjon gjør dette anlegg meget egnet til å overta toppbelastningene på nettet, og det kan også greie det nødvendige av ledningsnettets belastning om anlegget i Skorven stanses for reparasjon o. l.

Det store magasin i Store Skorgevatn gjør også en større utnyttelse av Skorvenvassdragets vannføring mulig.

Det er ikke dyrket mark omkring Store Skorgevatn, kun beitestrekninger og litt løvskog. Ved vatnets indre ende ligger en seter.

Der er for det meste fjell langs stranden, og nogen fare for utrasning ved senkningen er der ikke.

Man kan ikke regne med at fallhøiden fra kraftstasjonen til sjøen — ca. 10 m — kan utnyttes som kraftkilde.

Utbygning av anlegget er bortsatt som entrepris, og der er sluttet kontrakter om levering av rørledning og maskineri.

Ifølge disse kontrakter blir utbygningsomkostningene kr. 383 500.

Alle vannrettigheter i begge vassdrag er innkjøpt, og der er således intet til hinder for å overføre Fesseelven til Markevatn.

Såvel for Markevatn som Store Skorgevatn er retten til regulering og den derav følgende ulempe og skadeserstatning avgjort ved minnelig overenskomst. Avskrift av disse overenskomster vedlegges.

For begge anleggs vedkommende er inn-taket for tilløpstunnelene i magasinene, hvad der er en stor fordel for en økonomisk utnyttelse av vannføringen. Da kraftlaget er eier av alle vannrettigheter fra magasinene til sjøen, er noget reglement for manøvrering av tappeinnretningene ikke nødvendig. Da vannkraften for begge vassdrags vedkommende utnyttes av norske kommuner i fellesskap til eget behov, tillater vi oss i henhold til reguleringslovens § 10 punkt 2 å søke om at reguleringstillatelsen gis på ubegrenset tid.

Av samme grunn og i henhold til lovens § 11 punkt 7 søkes der om fritagelse for avgifter.»

Ifølge vedtektene er kraftlaget et uansvarlig selskap med skiftende antall medlemmer og skiftende kapital. Selskapet — som bare kommuner kan bli medlemmer av — er dannet av følgende 9 kommuner: Selje, Davik, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Kinn, Florø, Bru, Vevring og Aksvoll. Etter overenskomst — vedtatt av de enkelte kommunestyre — kan selskapet ta op nye medlemmer. — Hensikten er å skaffe distriktet den nødvendige elektriske energi — også til industrielt bruk.

Ansøkeren opplyser under 20 juli 1936 at det er fisk både i Markevatn og i Store Skorgevatn, men at fisket har liten henholdsvis ingen økonomisk betydning. Gårdbrukerne ved vatnene benytter disse for transport av varer, ved o. l., annen ferdsel foregår ikke og heller ikke fløtning. Den ulempe reguleringen volder opsitterne erstattes etter inngått overenskomst.

Ansøkerens forslag til manøvreringsregle-

ment går ut på at Markevatn tappes ned til kote 140 og Store Skorgevatn til kote 330, således som det er nødvendig for å tilfredsstille Ytre Fjordane Kraftlags behov.

Hovedstyret gjorde under 22 juli 1936 Kraftlaget ved overingeniøren for Elektrisitetsforsyningen i Sogn og Fjordane oppmerksom på at det også trengte konsesjon på erhverv av de omhandlede vannfall. Overingeniøren meddeler under 28 s. m. at det er gjort henvendelse til Justisdepartementet om å foranledige at det ved lov bestemmes at selskaper hvor kun kommuner kan delta blir stilt likt med kommuner likeoverfor konsesjonsloven. Andragende om erhvervskonsesjon vilde derfor ikke bli innsendt før Justisdepartementet har behandlet henvendelsen. Arbeidet ved anleggene var allerede i gang så reguleringstillatelse måtte ordnes snarest mulig. Spørsmålet herom blev forelagt Arbeidsdepartementet som ifølge brev av 19 august 1936 intet hadde å bemerke ved at reguleringsandragendet blev fremmet på vanlig måte. Reguleringstillatelsen vilde dog ikke bli søkt utvirket før erhvervsforholdet var ordnet.

Vannylven herredsstyre har i møte 13 oktober 1936 enstemmig besluttet:

«Herredsstyret har intet å innvende imot regulering og benyttelse av Store Skorgevatn for Ytre Fjordane Kraftlag, som i søknaden nevnt, hvis opsitterne på Skorge får de i håndgivelse og skjøte bestemte hestekrefter levert til husveggene på Skorge, hvor det ved håndgivelse og skjøtning til Selje kommune var forutsatt at kraften skulde leveres.»

Fylkesmannen i Møre og Romsdal anfører under 3 november 1936 at han ikke har noget å innvende mot at den søkte tillatelse meddeles.

Selje herredsstyre uttaler i møte 3 oktober 1936 at det er «enig i at der gis den omsøkte konsesjon til regulering av Skorgevassdraget i medhold av gjeldende lov og overensstemmende med inngåtte kontrakter mellom de interesserte parter.»

Vevring herredsstyre uttaler i møte 9 september 1936:

«Heradstyret er samd i at den omsøkte konsesjon for Vevrings vedkomande vert gjeve og då i samhøve med dei inngåtte kontrakter og håndgivelser med dei interesserte som vassrettene er kjøpte hjå.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser under 19 desember 1936 «til utskriftene av heradstyrevedtaki og råder til at reguleringsløyve vert gjeve i samsvar med søknaden.»

Den videre behandling av saken har vært stilt i bero i påvente av andragende om nød-

vendige erhvervskonsesjoner. Sådant er nu innkommet fra overingeniøren for Elektrisitetsforsyningen i Sogn og Fjordane på vegne av Kraftlaget. Av andragendet — som er datert 12 mai 1938 — hitsettes:

«På vegne av det uansvarlige interessentskap Ytre Fjordane Kraftlag tillater jeg mig herved å søke om tillatelse til å erverve Skorvenvassdraget i Vevring herred og Skorgevassdraget i Selje herred.

Ytre Fjordane Kraftlag er et uansvarlig lag med skiftende antall medlemmer og med skiftende kapital.

Samtlige medlemmer i laget er norske kommuner, nemlig: Selje, Davik, Nord-Våksøy, Sør-Våksøy, Kinn, Florø, Bru, Vevring og Askvoll.

For lagets forpliktelser svarer kun laget, ikke de enkelte medlemmer.

Når det først nu søkes om erhvervstillatelse kommer det av at der var tvil om selskapet som kun består av norske kommuner var pliktig dertil.

Der er fremsatt forslag for Stortinget om lovforandring slik at selskaper som dette og som kun består av norske kommuner for fremtiden ikke kommer inn under erhvervsloven. Man går ut fra at hvis sådan lovforandring blir besluttet, vil konsesjon som blir gitt i henhold til denne ansøking senere bli bragt i overensstemmelse med den endrede lov.

For oversiktens skyld vedlegges et fylkeskart hvorpå de nyttbare fallstrekninger i vassdragene er anmerket. Disse er:

Skorvenvassdraget.

1. Fallstrekningen i Fesseelven fra Leknesvatn til Markevatn. Denne fallstrekning er ikke opmålt, og det er usikkert om den vil bli utbygget.

Fallhøiden utgjør ca. 250 m og kraftydelsen vil ved regulering kunne bringes op til 1200 turbin-HK.

Kraftlaget har erhvervet alle rettigheter i vassdraget som ligger i Vevring herred. Om der hermed er erhvervet hele fallstrekningen fra Leknesvatn til Markevatn, er ikke helt klart, idet der er tvil om hvor herredsgrensen går.

2. Fallstrekningen Markevatn til Skorvenvatn. Fallhøide i middel 113 m og en kraftydelse av 2430 HK.
3. Fallstrekningen Skorvenvatn til sjøen. Fallhøide 45 m og en ydelse av 1400 turbin-HK.

Skorgevassdraget.

1. Fallstrekningen fra Store Skorgevatn til sjøen. Fallhøide i middel 330 m med en kraftydelse av 880 turbin-HK.»

Der foreligger erklæring fra selskapets styre om at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse, at hele grunnkapitalen tilhører norske kommuner og at der ikke foreligger nogen avtale siktende til å overdekke det virkelige forhold med hensyn til eiendomsretten til grunnkapitalen.

XVI

1939

XVII

XVIII

1941

XIX

Hovedstyret skal bemerke følgende:

Planer og overslag vedrørende kraftlagets utnyttelse av de omhandlede to vassdrag har tidligere vært behandlet av hovedstyret i forbindelse med kraftlagets start, jfr. hovedstyrets brev til Riks-Gjeldsmeglingsinstituttet av 12 oktober og 27 november 1935, hvorav avskrifter blev oversendt Arbeidsdepartementet henholdsvis 14 oktober og 28 november s. å. Etter disse hadde man her intet særlig å bemerke til den. Nu er det altså bare det konsesjonsmessige som kommer til behandling.

Efter det foreliggende er det på det rene at søkeren trenger både erhvervs- og reguleringsstillatelse.

Kraftlaget er etter det opplyste et norsk selskap med sete i Norge og helt norsk grunnkapital, andragendet blir derfor å behandle i medhold av ervervslovens § 2. Formålet er som før nevnt almindelig elektrisitetsforsyning innen de deltagende kommuner. Hovedstyret antar at almene hensyn ikke taler imot at den omsøkte erhvervstillatelse blir meddelt.

I hvert av de omhandlede vassdrag er forutsatt å skulle være et reguleringsmagasin, og de er begge tenkt tilveiebragt ved senkning. I Skorvenvassdraget er det Markevatn som aktes senket 22 m og i Skorgevassdraget er det Store Skorgevatn som senkes enno noe mere, nemlig 26 m, i begge tilfelle ved hjelp av tunnel. Ingen av dem er forutsatt demmet. Ifølge andragendet ligger der ved Markevatns indre ende 3 mindre gårdsbruk hvis dyrkede mark delvis går ned til vatnet, videre er det lite verdifullt beite og litt småskog rundt vatnet. Strandbredden opplyses å være fjell praktisk talt overalt, således at det ikke skulde være fare for nogen utrasing. Omkring Store Skorgevatn er det etter andragendet ikke dyrket mark, bare beite-strekninger og litt løvskog, ved dets indre ende ligger en seter. Skadevirkningene skulde etter dette være nokså oversiktlig og antagelig små. På den annen side har man fordelene som representeres av kraftøkningen, det meste av den energi som kan fås ved de to anlegg er muligjort ved reguleringen. Det kan ikke være tvilsomt at den i reguleringslovens § 8 opstilte betingelse for at reguleringsstillatelse kan meddeles er til stede.

Konsesjonene foreslås gitt for 50 år med innløsningsrett for staten etter 35 år.

Da anleggene på det nærmeste er ferdig har man ikke opstilt frister for påbegynnelse og fullførelse, men kun medtatt de ordinære bestemmelser om driften.

Da hensikten er å levere energi til almindelig forsyning skulde vilkår om kraftavståelse

til kommuner etter ervervslovens § 2, 12 og reguleringslovens § 12, 15 være upåkrevd. Lovene er imidlertid formet så på dette punkt at man har funnet å måtte betinge avståelse av 10 pct. av kraften til kommuner. Kraft til staten har man etter forholdene ikke funnet å burde betinge.

Kraftlaget søker i henhold til reguleringslovens § 11, 7 om å bli fri avgifter. De kommuner som berøres av reguleringen omhandler ikke avgiftsspørsmålet i sine uttalelser. Som det vil erindres er det vanlig å betinge avgift også når det er kommuner som står for anlegget, og her er forholdet det at bare 2 av de deltagende 9 kommuner berøres direkte av reguleringen. Hovedstyret er alle forhold tatt i betraktning stanset ved å foreslå at avgiften til stat og kommune som vanlig ved kommunale reguleringsforetagender settes til kr. 0,50 og kr. 0,50 pr. natur-HK., og at den etter ervervslovens § 2, 13 beregnes etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallene etter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet.

Da Markevatn bare er 1,2 km² og Skorgevatn 0,84 km² store antar Hovedstyret at de i sin helhet må ansees for å være undergitt eiendomsrett. Vilkår om godtgjørelse én gang for alle til staten er derfor ikke opstilt, jfr. reguleringslovens § 13.

De øvrige opstilte betingelser trenger antagelig ingen nærmere begrunnelse.

Man har som forholdene ligger an ikke funnet tilstrekkelig grunn til å opstille vilkår om midler til almindelig virksomhet m. v. og midlertidig forsamlingslokale, jfr. ervervslovens § 2, 6 og reguleringslovens § 12, 4 og om plikt for konsesjonæren til å bære utgift til vedlikehold av offentlige veier m. v., jfr. henholdsvis § 2, 8 og § 12, 6.

Hvad manøvreringsreglementene angår går søkerens forslag ut på at vannslipningen foregår slik som lagets kraftbehov krever det. Hovedstyret har ikke noe å innvende herimot og har utarbeidet vedliggende utkast på dette grunnlag, supplert med de ordinære bestemmelser.

Hovedstyrets utkast til betingelser og manøvreringsreglement blev under 24 juni 1938 forelagt Kraftlaget som under 20 juli s. å. svarer:

«De Ytre Fjordane Kraftlag under 24 f. m. oversendte konsesjonsbetingelser i utkast for Skorven og Skorgevassdragene blev behandlet i styremøte i kraftlaget den 13 d. m. under sak nr. 6 og tilførtes forhandlingsboken følgende:

«Da Y. F. K. har til formål å sikre den almindelige elektrisitetsforsyning og da selskapsmedlemmene kun er norske kommuner og videre da kraftlagets dannelse er skjedd ved økonomisk støtte fra staten, andrar man om at avgiftene til stat og kommuner settes til lovens minimum.»

Under henvisning hertil andrar jeg herved på vegne av Ytre Fjordane Kraftlag at de i vassdragsvesenets utkast til konsesjonsbetingelser i § 12 nevnte avgifter til stat og kommuner settes til lovens minimum.

Jeg skal til styrets begrunnelse kun tilføie at såvidt jeg kan se er der i Riks-Gjeldsmeglernes finansplan for selskapet ikke tatt med noget beløp til disse avgifter og at sådant beløp vanskelig kan medtas — etter mitt syn avgjort ikke med sådan størrelse som foreslått — uten å gå ut over fondet for den større linjereparasjon rundt 1950 (se Riks-Gjeldsmeglernes P. M.). Jeg tør også nevne at Kommunalbankens lån er ydet i henhold til Riks-Gjeldsmeglernes P. M. og den der optrukne finansplan.»

R i k s - G j e l d s m e g l i n g s i n s t i t u t t e t — som Kraftlaget har forelagt betingelsene — anfører under 1 august d. å.:

«Instituttet har for sitt vedkommende ikke noget å bemerke til konsesjonsvilkårene, bortsett fra konsesjonsavgiften som man mener bør fastsettes etter lovens minimumssatser. Man bemerker i den forbindelse at vassdragene er erhvervet og utbygget utelukkende ved lånemidler som er skaffet tilveie gjennom Norges Kommunalbank og av Stortingets bevilgning til akkordmessige gjeldsoppgjør for kommuner, og at der opstod en overskridelse på anleggsbudgett på ca. kr. 120 000 som er skaffet tilveie som midlertidig lån, og som vil forårsake at kraftlagets økonomi i de første år blir meget anstrengt. Et tillegg på kr. 5 000—kr. 6 000 i de beregnede årlige utgifter hvor konsesjonsavgift ikke var medtatt vil spille en ikke ubetydelig rolle for kraftlaget, hvis bokførte verdi basert på de faktiske utgifter ligger på avrundet kr. 1 600 000.»

Hovedstyret, som behandlet saken på ny i møte 11 august 1938, skal bemerke følgende:

Ved behandlingen den 22 juni d. å. av omhandlede sak forelå andragende om fritagelse for avgifter i henhold til reguleringslovens § 11, 7. Hovedstyret fant dog ikke tilstrekkelig grunn til å gå med herpå. Kraftlaget søker nu om at avgiften må settes til lovens minimum og støttes av Riks-Gjeldsmeglernes instituttet som opplyser at anleggsbudgett er overskredet med ca. kr. 120 000. Under henvisning hertil og til det som er anført i forbindelse med en annen sak, nemlig «Sykkylven kommunale kraftverk, ytterligere regulering av Storevatn», finner hovedstyret ikke å burde oprettholde kravet om kr. 0,50 pr. nat.HK. i avgifter undtagen for kommuneavgiften for Skorgevassdraget, idet reguleringsbassenget

der — Store Skorgevatn — delvis ligger i Vannylven herred, som ikke er deltager i kraftlaget og dessuten ligger i et annet fylke. For de andre foreslås minimumssatsen kr. 0,10 og kr. 0,10.

I henhold hertil anbefaler hovedstyret at Ytre Fjordane Kraftlag får tillatelse til å erverve og regulere Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget på vedliggende betingelser, som er rettet overensstemmende med foranstående.

Reguleringsandragendet er bekjentgjort i Kunngjørelsestidende 25 og 27 august 1936 (nr. 197 og nr. 199).

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møter 22 juni og 11 august 1938.»

Det i Hovedstyrets skrivelse nevnte utkast til betingelser for erhverv og regulering av Skorvenvassdraget er sålydende:

I.

1.

Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erhverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjenning andre norske banker eller selskaper. Bestemmelse herom skal påføres aksje- eller partbrevene i det norske, engelske, franske og tyske sprog.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjenning.

2.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hvad der måtte være avgitt til bruk for kommuner etter post 11, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke nogensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

XVI

1939

XVII

1938

XVIII

1941

X

2

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 50 — femti kroner — pr. dag hvori vedkommende frister oversittes.

3.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate undtagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag nogen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

4.

Selskapet skal ved bygning og drift av anleggene anvende norske varer forsåvidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pct. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisdifferens — 10 pct. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pct. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

6.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeide eller pålegges nogen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøi og andre arbeidsmaterialer). Verktøi og andre arbeidsredskaper som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hvad de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgode for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne opnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjelp.

8.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av nogen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å opsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt opsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til fattigunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

10.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå i nogen overenskomst til kunstig forhøielse av prisene her i riket på

energi eller på de produkter som frembringes ved energien.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inn-til 10 pct. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallene etter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet til den kommune hvor kraftanleggene er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonene eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettene hvad enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pct. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pct. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høi fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis konsesjonæren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til nogen av leietagerne kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av ett år for hver gang kraft uttas. Opsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Undlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW. som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anleggene for

eierens regning og risiko såvidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.HK. beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallene etter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,10 pr. nat.HK. beregnet på samme måte.

Avgiften hvorav svares 6 pct. rente efter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

13.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringen og vannfallenes utbygning. Planene skal approberes av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

14.

Når 50 år er forløpet fra konsesjonens datum tilfaller vannfallene med alle de innretninger hvorigjennem vannets løp og leie forandres, såsom damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. m., de til utbygningen og kraftanleggene erhvervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør så vel som reguleringsanlegget med tilhørende grunn og øvrige rettigheter og de arbeiderboliger, bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanleggene avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi efter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anleggene med installert maskineri skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hvad skjønnet i så henseende måtte bestemme.

XVI

1939

XVII

XVIII

1941

X

2

15.

I det 35te år etterat konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse det hele anlegg i den utstrekning hvori det efter post 14 tilfaller staten ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten sig ikke herav skal den i det 10de år derefter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen skal bestemmes således at vannfallene med tilhørende regulering, grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus betales med hvad de beviselig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden, mens rørledninger, maskiner og annet tilbehør innløses for sin tekniske verdi efter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anlegget innløses plikter staten å overta de av konsesjonæren med offentlig tillatelse ingåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrum som ikke må strekke sig ut over 5 år efter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av mindelig overenskomst herom fastsettes prisen ved et av Kongen opnevnt skjønn, hvis avgjørelse ikke kan påankes.

II.

1.

Reguleringskonsesjonen gis for et tidsrum av 50 år regnet fra konsesjonens meddelelse. Den kan ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter efter I post 12 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft jfr. I post 11 skal forsåvidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

3.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar skal

forestå manøvreringen. Ekspropriasjons-skjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

4.

Reguleringsanleggets eier skal efter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tapningsgrense betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la opta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

III.

1.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anleggene eller deres drift pådras like overfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid oprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 2000 efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

2.

Konsesjonæren underkaster sig de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de opstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren efter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

3.

Forsåvidt der måtte påhvile de konsederte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulktter, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser som efter konsesjonens tinglysning (jfr. III post 5) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander bortfaller når disse ifølge konsesjonen overgår til staten eller innløses av denne.

4.

Overtredelse av foranstående poster I, 1, I, 10 og III, 2 medfører i gjentagelsestilfelle

tap av konsesjonen således at reglene i lov nr. 16 av 14 desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

5.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser for konsesjon på vedkommende eiendomserhvervelser og reguleringsarbeider som forpliktende for sig og de konsederte eiendommer, inngår han på at nærværende konsesjon som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneting og innen de jurisdiksjoner hvor de konsederte eiendommer og anlegg m. v. er beliggende.

Til sikkerhet for de forpliktelser som i henhold til nærværende reguleringstillatelse måtte påhvile eiendommer eller bruk i vassdraget, blir derhos å foreta tinglysning til anførsel på vedkommende eiendommers eller bruks folier i panteregistret.

Konsesjonæren skal innen 2 år innsende til departementet konduktørkart over de eiendommer og rettigheter konsesjonen omfatter.

Hovedstyret foreslår de samme betingelser for erhverv og regulering av Skorgevassdraget, dog således at betingelsene I, 12 og III, 1 gis følgende lydelse:

I, 12.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.HK. beregnet efter den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet efter den foretatte utbygning kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,50 pr. nat.HK. beregnet på samme måte.

Avgiften hvorav svares 6 pct. rente efter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

III, 1.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras likeoverfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 1 000 efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

De i Hovedstyrets skrivelse nevnte utkast til manøvreringsreglementer er sålydende:

Utkast

til manøvreringsreglement for regulering av Markevatn i Skorvenvassdraget.

1.

Nedre reguleringsgrense kote 140,0 skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

2.

Vannslipningen foregår efter Ytre Fjordane Kraftlags behov.

3.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

5.

Tvist om forståelsen av dette reglement avgjøres med bindende virkning av Arbeidsdepartementet.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen efter at de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

Utkast

til manøvreringsreglement for regulering av Store Skorgevatn i Skorgevassdraget.

1.

Nedre reguleringsgrense kote 330,0 skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

2.

Vannslipningen foregår efter Ytre Fjordane Kraftlags behov.

3.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

XVI

1939

XVII

VIII

1941

IX

5.

Twist om forståelsen av dette reglement avgjøres med bindende virkning av Arbeidsdepartementet.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

I en skrivelse fra konsesjonssøkeren av 30 august 1938 er de eiendommer som det søkes konsesjon på, nærmere spesifisert således:

«De eiendommer hvorpå søkes konsesjon er:

Skorgefallene.

Gr. nr. 1, br. nr. 5, Selje, Nordfjord, og gr. nr. 72, br. nr. 6, Vanylven, Søre Sunnmør. Eiendommen ligger nemlig med en halvpart i Nordfjord og en halvpart i Søre Sunnmør.

Skorvenvassdraget.

Gr. nr. 15, br. nr. 4, Vevring i Sunnfjord. De hernevnte eiendommer utgjør kun de av kraftlaget erhvervede vassrettigheter. Grunnen under rørledning, kraftstasjonene og andre bygninger er ennå ikke skyldsatte, dels fordi man først for nylig har kunnet bestemme deres utstrekning og dels fordi der har vært nogen twist om kontraktsvilkårene. For Skorges vedkommende har der vært rettsak, som nu av vedkommende grunneier er innbragt for lagmannsretten.»

En legger ved sakens dokumenter, derunder erklæring fra det konsesjonssøkende selskaps styre, efter konsesjonsloven av 14 desember 1917 § 24, avskrift av selskapets stiftelsesprotokoll med deri inntatte vedtekter for selskapet, samt planer for anlegget.

Søknaden har vært bekjentgjort på lovbefalt måte.

Departementet skal bemerke:

Det konsesjonssøkende selskap, Ytre Fjordane Kraftlag, har helt norsk styre med sete i Norge og helt norsk grunnkapital.

Deltagerne i selskapet består av Selje, Davik, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Kinn, Florø, Bru, Vevring og Askvold kommuner. Selskapet er dannet i forbindelse med disse kommuners gjeldsoppgjør, idet det skal overta den almindelige elektrisitetsforsyning i distriktet i stedet for det likviderte «Aalfotselskap» som disse kommuner deltok i, og hvis aktiva og passiva det konsesjonssøkende selskap har overtatt.

Planer og overslag vedrørende kraftlagets utnyttelse av de omhandlede vassdrag har vært behandlet av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i forbindelse med selskapets start, uten at Hovedstyret hadde noget særlig å bemerke til dem.

Departementet finner med Hovedstyret å

kunne anbefale at det gis selskapet tillatelse til å erverve de omhandlede vassdrag.

Reguleringene antas ikke å ville medføre skade eller ulempe av større betydning for almene eller private interesser. Det er oplyst at selskapet har erhvervet alle vannrettigheter i de omhandlede vassdrag.

Betingelsene for å gi reguleringstillatelse — derunder tillatelse til overføring av Fesseelven — antas efter det foreliggende å være til stede, jfr. reguleringsloven av 14 desember 1917 § 8.

Avgifter til stat og kommuner er av Hovedstyret, efter Riks-Gjeldsmeglingsinstituttets uttalelse, foreslått satt til lovens minimum kr. 0,10 til Staten og kr. 0,10 til kommuner pr. nat.HK. for såvidt angår Skorvenvassdraget.

For Skorgevassdragets vedkommende foreslår Hovedstyret likeledes en avgift av kr. 0,10 til Staten, men kr. 0,50 til kommuner, med den begrunnelse at reguleringsbassenget her ligger i en kommune som ikke er deltager i kraftlaget og dessuten ligger i et annet fylke.

Departementet finner efter omstendighetene å kunne slutte sig hertil, og finner også å kunne tiltre de øvrige betingelser for erhvervs- og reguleringstillatelsen som Hovedstyret har foreslått.

Den konsesjonsmessige sikkerhet er satt til kr. 2 000 for Skorvenvassdraget og kr. 1 000 for Skorgevassdraget.

I betingelsenes I, 9 er opstillet plikt til å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til mulig fattigunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

Kraftavståelse til kommuner er betinget med 10 pct., jfr. betingelsenes I, 11, mens det efter forholdene ikke er betinget kraftavståelse til Staten.

Da de regulerte vann antas å være undergitt privat eiendomsrett, er det ikke betinget avgift efter reguleringslovens § 13.

Konsesjonstiden er foreslått satt til 50 år, med innløsningsrett for staten efter 35 år.

Departementet finner også å kunne tiltre Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglementer som gjeldende inntil videre.

Man tillater sig således å

innstille:

1. Det tillates i medhold av lov av 14 desember 1917 om erhvervelse av vannfall m. v. og lov av samme dag om vassdragsreguleringer Ytre Fjordane Kraftlag å erverve de i kraftlagets skrivelse av 30 august 1938 omhandlede eiendommer i Vevring og Selje herreder, Sogn og Fjor-

Meddelte vassdra

dane fylke, og i Vanylven herred, Møre og Romsdal fylke, samt til å regulere Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget sammesteds i det vesentlige overensstemmende med søknad av 6 juli 1936 og de fremlagte planer — alt på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 16 september 1938 inntatte betingelser.

2. Det fastsettes manøvreringsreglementer for reguleringene overensstemmende med de i Arbeidsdepartementets ovennevnte foredrag inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

1938
1938
1938